

Večernik

Leto III. (X.), štev. 2

Maribor, četrtek 3. januarja 1929

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Ročun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifi

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Tajna roka

Na božični večer je bil v zagrebški kavarni »Korzo« z revolverjskimi streli težje ranjen agent beograjske policijske policije Alfred Grauer. Ko je šel preko hodnika proti telefonski celici, se je — kakor sam pripoveduje — izza neke zavese pojavila skrivnostna roka z revolverjem. Malo je manjkalo, da ni tajna roka ubila uslužbenca tajne sile.

Konfident Grauer je zaposlen v tajnem političnem oddelku beograjske policije. Pri političnih procesih se je že večkrat izkazalo, da ima ta oddelak po svojih metodah mnogo sličnega z zloglasno nekdanjo rusko policijo »ohrana« in s sistemom konfidentov, kakoršnega so avstrijske okupacijske oblasti uporabljale med vojno po Srbiji in Črni gori. Bistvo teh sistemov je: Krivca in krivdo se določi in napravi. Kaki neljubi osebnosti se krivda naprti — če ne gre drugače — tudi s ponarejenim obtožilnim materijalom. V stari praksi je podtikanje obtožilnega materijala povodom hišnih preiskav.

Ne glede na to, koliko takega in podobnega je že zagrešila beograjska politična policija, je že to dovolj značilno, da ima v službi moža, kakoršen je Albert Grauer. To ime se je mnogokrat slišalo od božiča leta 1924, ko je tedanji notranji minister Maksimović raztegnil obznanje na Radićevo stranko. Grauer je zbiral obtožilni materijal proti Radiću in njegovim soizvednikom. Po listih je bilo o tem dosti fantastičnih vesti, zlasti se je pa naglašalo, da so se na Dunaju našli dokazi za Radićeve zveze s sovjeti. Grauer je bil tedaj večkrat na Dunaju in »v važnih misijah« je še ostal, ko je Radić že poslal svoje poslance v Beograd.

Grauerjevi »važnosti« je pa napočil konec v Mariboru. Tu so ga že dobro poznali. Večkrat je potoval skozi sam ali pa v družbi Simeona Stepića, blagajnika notranjega ministrstva, ki je bil lani radi poverbe v Beogradu obsojen na 20 let ječe. Možja sta bila na svojih potovanjih vedno silno važna in visoka in gorje kontrolnemu organu, ki je hotel tudi napram njima izvajati kontrolne predpise. Slovencu J., ki je bil kot kontrolni organ prideljen železniški policiji, je bila pa Grauerjeva važnost sumljiva in ni mu šlo v glavo, da si ne bi smel ogledati tudi Grauerjeve prtljage, ki je bila vedno obsežna, od Grauerja pa z energičnimi povdarki označena za državno važno in tajno. Nekega dne je J. na progi Maribor—Zidani most kljub vsem grožnjam težke odgovornosti in posledic izvršil revizijo Grauerjevih kovčegov ter mesto važnih spisov našel — samo svilo — tihotapsko blago.

J. je izvedel stvar do kraja, ni se dal ne bregovoriti, ne ustrašiti. Tihotapca je v Zagrebu predal finančni oblasti. Grauer je bil obsojen na visoko globo.

Audijence na dvoru

PRED POZIVOM SV. PRIBIČEVIČA IN DR. MAČKA V BEOGRAD. — NAPORI IN SPLETKE HEGEMONISTOV.

BEOGRAD, 3. jan. V pričakovanju konzultacij na dvoru je vladala danes v političnih krogih velika živahnost. V demokratskem poslanskem klubu se je vršila dopoldne seja strankinega vodstva. Velja Vukičević je prišel že ob 7.30 zjutraj v radikalni poslanski klub, kjer je do 9. dop. konferiral s svojima intimnima prijatelje — Dragišo Cvetkovićem in Vlado Andrićem, nakar je odšel h dr. Korošcu, kjer je bil že tudi skupščinski predsednik Ilija Mihajlović. Vsi trije so se posvetovali do 11. dop., nakar je odšel Vukičević na dvor. Ali je posejil samo dvornega ministra Jankovića ali pa je bil sprejet v audijenci, trenutno še ni znano. Opoldne se Vukičević še ni vrnil iz dvora. Tekom dopoldneva je bil na dvoru tudi šef beograjske policije Manojlo Lazarević. Kakor se zatrjuje, je poročal o varnostnih ukrepih, ki jih je ukrenila policija za slučaj prihoda voditeljev opozicije, Sv. Pribičevića in dr. Mačka v Beograd.

Kakor se je davi zatrjevalo v poučenih političnih krogih, je audijenca Velje Vukičevića in Ljube Davidovića odgojena do prihoda Ace Stanojevića, ki prispe danes popoldne iz Zaječarja v Beograd.

S pričetkom konzultacij na dvoru, so se po stari navadi pričele tudi že vse mogoče spletke, samo da bi se preprečila pravilna rešitev krize. Na delu so zopet one tajne sile, ki so po 20. juniju ustvarile Vukičevićevo režim v Koroščevi izdaji, sedaj pa hočejo spraviti na krmilo trojno koalicijo. Glavno vlogo pa igra pri tem Vukičević in dr. Korošec, ki čutita, da se jima majejo tla pod nogami. Njuno stremljenje gre predvsem za to, da bi zabarikadirala vse poti, ki so jih otvorili demokrati za zblizanje s Kmečko-demokratsko koalicijo s prisiljeno ostavko vlade. Z navidezno brezpomembnimi ukrepi hoče vlada ustvariti v Zagrebu in Beogradu razpoloženje, ki bi že v naprej onemogočilo vsak stik in s tem tudi sporazum s Hrvati.

Tako je finančni minister ravno včeraj, že po preteku zakonitega roka, izdal odlok o proračunu zagrebške oblasti, v katerem je črtal vse one postavke, ki so namenjene za ohranitev in počaščenje spomina Stjepana Radića (ustanovitvev Radićevega

Njegova pota preko Maribora so prenehala in vsakdo, ki je poznal njegovo afero, si je mislil, da je njegovih važnih misij konec in da sedi nekje v zaporu, če ni plačal velike globe. Pričakovalo se je tudi, da se bo preiskava raztegnila na vsa druga njegova skrivnostna pota in da se bo tudi doglano, kaj je na obtožbah dunajskih listov, ki so pisali o Stepiću in Grauerju, da se bavita s trgovino — z dekleti. Prvi se je izdal za lastnika barov in restavracij in vabil je mlada dekleta v dobre službe. Ena izmed deklet, ki so mu nasledile, je opisala svoje dogodivščine in Stepića ni bilo več na Dunaj.

muzeja, prispevek oblasti za Radićevo spomenik v Zagrebu itd.). Dr. Korošec in Velja Vukičević računata najbrže s tem, da bo ta ukrep izzval na Hrvatskem velikansko ogorčenje in pognal KDK v tako, ekstremnost, da bodo hegemonisti z lahkoto potem dokazali upravičenost teze, da je sanacija razmer možna le, ako pride na krmilo trojna koalicija.

Na drugi strani pa so spletke predstavnikov hegemonističnega režima naperjene tudi proti demokratom. Čeprav je malo verjetno, da bi se Vukičeviću posrečilo razbiti demokrate, vendar napenja vse sile, da bi pridobil dr. Marinkovića, da se odcepi s svojimi pristaši od Davidovića in podpre režim trojne koalicije. K Marinkoviću, ki od dneva ostavke Koroščevega kabineta ni več zapustil svojega stanovanja, prihajajo neprestano Vukičevićeve emisariji z različnimi ponudbami, vendar pa dosedaj brez uspeha.

Splošno se pričakuje, da bo za skupščinskim predsednikom Ilijo Mihajlovićem, ki je včeraj nasvetoval kralju visoko konzultacijo, sprejet najprej v audijenci predsednik radikalne stranke Ace Stanojević, nato pa Ljuba Davidović, dr. Maček, Sv. Pribičević in šele nato Velja Vukičević kot predstavnik radikalnega poslanskega kluba. Vukičevićeve prijatelji se boje, da bi po tem vrstnem redu mogla pasti odločitev še preje, predno bi mogli priti oni do besede.

Seja KDK v Zagrebu

ZAGREB, 3. januarja. Davi ob 10. se je vršila v sabornici seja vodstva Hrvatske seljačke stranke, ob 11. dop. pa se je pričela nato seja izvršnega odbora KDK, ki ji pripisujejo odločilno važnost, ker se bo na tej seji ugotovilo stališče, ki naj je zastopata oba predsednika KDK pri konzultaciji na dvoru. Pribičević in dr. Maček doslej še nista dobila poziva za audijenco. Vest, da bi jima bil poziv že odposlan preko velikega župana, generala Maksimovića, se ne potrjuje. V Beograd je bilo namreč sporočeno, da bi se oba predsednika KDK pozivu na audijenco, ki bi jima bil dostavljen od velikega župana v Zagrebu, sploh ne odzvala. Zato se bo skušal dostaviti poziv sedaj drugim potom. Ako prispe že danes popoldne, odpujeta dr. Maček in Pribičević že zvečer v Beograd.

Grauer pa radi tihotapstva ni sedel v zaporu, temveč je ostal v svoji službi pri beograjski policiji. Sedaj, ko je izvršila nanj atentat tajna roka, je bil očitno zopet v važnih misijah. Človek, ki se bavi s tihotapstvom, ima gotovo toliko poslovnih tekmecev in nasprotnikov, da je atentat lažje smatrati za osebno kot pa za politično maščevanje.

Najvažnejše pri Grauerjevi zadevi je sledeče: Pri nas se udejstvuje neka tajna nevarna sila. Po njeni volji so v državni zaupni službi najtemnejši tipt. Takim tipom so pošteni državljani izročeni v milost in nemilost. Ta tajna sila je kriva vseh tajnih rok.

Naše univerze in državna kriza

BEOGRAD, 3. januarja. Današnje beograjsko »Vreme« prinaša vest, da se profesorji beograjske, zagrebške in ljubljanske univerze izdelali skupno spomenico, naslovljeno na vse merodajne faktorje, v kateri naglašajo, da postajajo notranje razmere v državi že nevzdržne ter apelirajo na vse politične faktorje, naj čimprej omogočijo sporazum.

Zborovanje hišnih posestnikov za Maribor in okolico

se bo vršilo v soboto, 5. t. m. ob 8. zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Poročal bo predsednik Zveze, g. Ivan Frelj iz Ljubljane o napovedi novega hišnega davka.

Sneg in — avtomobili.

Čim je zapadel novi izdatni sneg, že imamo avtomobilsko nezgodo. Tovorni avto tvrdke H. Wögerer je začel v Wilsonovi ulici drčati in kmalu se je zvrnil v jarek. K sreči ni bilo nobenih žrtv in tudi avto ni utrpel skoro prav nobene škode. Tudi avtobusi se sedaj v snegu nekam neodločno in nezaupno majejo, kadar gledaš za njimi. Previdnejši lastniki avtomobilov, ki ne zaupajo preveč »polnim« obročem, so ovenčali kolesa s tankimi verigami.

Samomor v kaznilnici.

V mariborski kaznilnici si je končal življenje na dosmrtno ječo obsojeni jetnik Ivan Hausmeister. Obupanec se je očitno moral dolgo baviti z idejo samomora, ker si je spletel usodno vrv, na katero se je obesil, iz delov lastnega perila in obleke. Ivan Hausmeister je bil lani 18. junija pred poroto s svojo ženo Jožefo vred obsojen na smrt, ker sta umorila Jožefinega nezakonskega sina. Kazen je bila spremenjena v dosmrtno ječo, iz katere se je sedaj Hausmeister rešil s samomorom.

Požar v Pesnici.

Iz Pesnice nam poročajo: V skladišču sena mariborske tvrdke Birgmayer se je vnelo vsled nepoznanega vzroka veliko skladišče sena. Vsa zaloga je popolnoma zgorela. Škode je približno nad 400.000 Din, vendar je ista krita z zavarovalnino. Tvrdki Birgmayer je že pred leti zgorela mariborska zaloga in obsežen zimski požar je še vsem v živem spominu.

Strel v trebuh.

Na Novega leta zvečer je Franc Dolenc ustrelil z lovsko puško na 23letnega posestniškega sina Janeza Napasta in ga zadel v trebuh. Mladič je nevarno ranjenega prepeljal v mariborsko bolnico. Kako se je pripetila zadeva, ali je bil strel v noči sprožen namenoma ali pa je Napast le žrtv nesrečnega slučaja, bo ugotovilo orožništvo.

Z nožem

je zabodel pred dnevi Franca Vogrina iz Sp. Korene neki Konrad Čeh. Vogrin, 21letni posestniški sin, se je vračal domov, med potjo pa ga je popolnoma brez povoda naskočil sosedov Konrad in mu zabodel nož v levo ramo. Po večdnevni brezuspešni domači oskrbi so ga morali včeraj prepeljati v mariborsko bolnico.

Pozor pred tatovi.

Neki brezposelni kuharici je neznana predrzna tatica v veži borze dela izmaknila iz rok ročno torbico z gotovino in listinami. V veži borze dela je vedno vse polno brezposelnih in celo ti revaž niso varni pred tatovi.

Burna občinska seja

O KOLEKTIVNI POGODBI SE BO RAZPRAVLJALO SE PRIHODNI TEDEN. — JUTARNJI AVTOBUSNI TARIF.

Maribor, 3. januarja.

Sinoči se je nadaljevala občinska seja, za katero je bilo premalo časa v petek pred novim letom. Interesenti kolektivne pogodbe — razni mestni delavci — so zopet napolnili galerijo v velikem številu. Tokrat pa so prišli na svoj račun in še kako! Seja je bila burna kot malokatera. Vsaj dolgo že ni bilo nobena tako burna. Ponovno so se spopadli posamezni odborniki SLS in socialističnega kluba z najostrejšimi besedami, katerim pa tudi ni manjkalo prostovoljnega in neprostovoljnega humorja. Na publiko je to seveda delovalo in parkrat se ji je zagrozilo z izpraznitvijo galerije.

Vladni odgovori.

Po otvoritvi se je župan naznanil, da finančno ministrstvo ni odobrilo sklenjenega obdavčenja onih najemnin, ki prekoračijo zlato pariteto. Istotako je ministrstvo nasprotno tudi kaznovanju zavarovanih družb, ki ne predlagajo izkazov.

Obč. svetovalec dr. Mühleisen je stavil nujen predlog za nadaljevanje akcije za ohranitev finančnega ravnanja v Mariboru. Župan je pojasnil, da se je v tej zadevi že vse mogoče storilo in da je bila v Beogradu deputacija, ki je pa dobivala odgovore, o katerih se pravi, da niso ne krop, ne voda.

Ob prihiti trgovinskih pogajanj med našo državo in Avstrijo je bila sklenjena tudi spomenica na vlado, naj bi se ukinil vizum med obema državama. Svetovalec Bahun je vprašal, ali se je kaj doseglo v tem pogledu v tolikem času do sedaj, ko je odpravljen vizum med našo državo in Češko. Odgovorilo se mu je, da ni dal Beograd na spomenico nobenega odgovora.

Nezdrava stanovanja

se je na neki jesenski seji sklenilo pregledati in popisati. Za to delo so se že javili občinski svetovalci, samo komisija se še ni sestavila. Na interpelacijo svetovalca Jelena je župan obljubil, da se bo sklenjeno pregledovanje tudi izvršilo. Ko je bilo tako konec predlogov in vprašanj, je prišla na vrsto tako težko pričakovana

kolektivna pogodba

med mestno občino in njenimi delavci. Referent podžupan dr. Lipold je razložil, da je to temeljna in okvirna uredba odnošajev s ciljem in namenom, da se doseže enotnost med delavci mestnega magistrata in mestnih podjetij ter da se da mestnim delavcem boljša baza kot jo imajo delavci drugih podjetij v Mariboru. Kombinirani odsek je o tem razpravljal na osmih sejah. Namen te ureditve je tudi zboljšanje splošnega delavskega položaja.

Generalna debata

se je kot prvi udeležil soc. svetovalec Jelen. Ko je pravil, da so svetovalci iz Koroške ceste (SLS) drugače govorili pred mestnimi delavci kot pa v odseku, so se začeli ti po vrsti oglašati z raznimi medklji. G. Jelenu so pomagali seveda njegovi tovariši in tako se je naenkrat razvilo burno prerekanje. Poleg ostrih in težkih besed — kakor laž, sramota, nesramnost — je bilo tudi dosti humorja. Tako n. pr.: Govornik rabi besedo klerikalci. Velik krik in ogorčenje, ki se poleže s srečno besedo g. Hrastelja: »Vi ste pa rdečkariji!« Socialisti so s tem imenom seveda zadovoljni ter se smejijo...

Govornik trdi, da so hoteli v odseku člani SLS delavcem vzeti neke prazničke. Hrastelj: »Vi ne spoštujete nobenega!« — Eržen: »Vi tudi ne. Ali mi smo abstinenti. Vi pa vino prodajate v svoji zadrugi!« — Galerija je lahko spoznala svojo visoko ceno, kajti padali so klici: »Lažete, lažete radi galerije!«

Veliko krega je bilo pri poglavju o urnih minimalnih mezdah. Razburjeno so si očitali, kaj je rekel in hotel ta, kaj oni, razburjenju pa je sledil olajšujoči smeh ob klicu: »Se za mežnarje ne skrbite, kaj boste za delavce!«

Generalne debate se je udeležilo več govornikov in so bili med njimi tudi mirni in stvarni kakor n. pr. gg. dr. Strmšek in Grčar. Drugače je pa debata večkrat skrenila na polja, ki so jako daleč od kolektivne pogodbe in od tistih starih revežev, ki so stali vztrajno za galerijsko ograjo. Župan je večkrat zvonil in težko je bilo včasih miriti razburjene duhove. Humor je to še najboljši opravil. Tako je v nekem posebno razburjenem momentu padel tudi medklji socialističnega poslanca Petejana. — »Aha, aha, narodni poslanec, vse si upa, se je oglasilo od SLS-strani. — Odgovor: »Zakaj pa ne? Saj se je od vaših v Beogradu naučil.«

Okrog devete ure se je medsebojno očitanje med člani kluba SLS in socialisti poleglo in nekako izčrpalo. Podžupan g. dr. Lipold je tedaj naglasil, da se je treba vendar tudi zahvaliti odseku, ki je ob taku nasprotnem naziranju sestavil elaborat kot kompromis raznih nazorov in temelj ureditve najvažnejših vprašanj za mestne delavce.

Splošna debata je bila zaključena in sprejel se je predlog, da se podrobna odloži za prihodnji teden. Na tajni seji so bile odobrene

božične nagrade

nepragmatičnim mestnim uslužbencem in delavcem. Sprejete so bile tudi nekatere uredbe glede avtoprometa. Tako se uvede zopet

jutranji avtobusni tarif

— to je znižan voznina do 8. ure za uradnike, delavce in šolarje, ki imajo 50% popusta, če si kupijo mesečne karte za najmanj 25 voženj. Občinski uslužbenci si lahko kupijo mesečno vozovnico za 50 Din.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 3. jan. ob 20. uri: »Bajadera«, ab. C. Gostovanje g. Nerata.

Petek, 4. jan.: Zaprt.

Sobota, 5. jan. ob 20. uri: »Dobri vojak Švejk«, ab. B. Kuponi. Gostovanje g. Daneša.

Nedelja, 6. jan. ob 15. uri: »Dover-Calais«, Kuponi. — Ob 20. uri: »Oblaki«. Znižane cene. Zadnjikrat. Kuponi.

Ljubljanska opera

je predvidela za gostovanje v mariborskem gledališču Stravinskega opero-oratorij »Oedipus rex«, ki se poje v latinskem jeziku ter Slavka Osterca glasbeni sketh »Iz komične opere«. Obe deli sta mejnika. Oedipus v svetovnem glasbenem svetu, Osterceva enodejanka pa pri nas Slovincih. Kot skupen večer tvorita celoto, ki jo veže sorodnost sodobnega izražanja, vendar kontrasta kar najjače v izbiro snovi. Oedipus je monumentalna renovacija Sofoklove drame. »Iz komične opere« pa groteska, prirejena po H. Murgerju, znanem avtorju snovi Puccinijeve Boheme. Oedipusa je poleg Stravinskega samega za komponiranje priredil najjači zastopnik francoske moderne Jean Cocteau.

Obe deli sta se izvajali v Ljubljani z velikim umetniškim uspehom.

Prvič se nam nudi prilika, da bomo slišali v Mariboru dve sodobni operi. Stravinski je danes najboljši komponist v Evropi in je stalno na repertoarju največjih odrov. Osterc nas bo zanimal kot rojak, ki je svoja študijska leta preživel v Mariboru in je naša dolžnost, da ne zaostajamo za Ljubljano, kjer sta se obe operi izvajali že štirikrat. Kot dirigenta nastopita gg. Balatka in Nefat, na odru sodelujejo najboljše moči ljubljanske opere, kot ga. Thierry-Kavčnikova, gg. Poličeva in gđc. Španova ter gg. Betetto, Banovec, Janko, Marčec, Rumpel kakor tudi celokupni moški zbor in pomožen orkester.

Mariborčani! Pokupite do 6. t. m. vstopnice, da bo gostovanje omogočeno. A. Ši.

Mariborski in dnevni drobiž

Poslovilni večer finančnega direktorja dr. Josipa Povaleja

Ker mora finančni direktor g. Josip Povalej svojo novo službeno mesto v Ljubljani takoj nastopiti, mu je priredilo uradništvo in uslužbenstvo vseh finančnih strok včeraj v hotelu pri »Zamorcu« poslovilni večer, ki je prekrasno uspel ter pokazal vseobče spoštovanje, ki je uživa gospod direktor. — Precej velika »Radio« dvorana v hotelu je bila natlačeno polna. Številni govorniki so slavili odhajajočega gospoda finančnega direktorja kot moža blagega srca, ki je imel vedno polno razumevanja ne le za težnje podrejenega mu osebja temveč je rad pomagal tudi vsa kemu drugemu, ki se je nanj obrnil.

Globoko ginjen se je direktor dr. Povalej zahvalil za izkazano mu zaupanje, polagal pa vsem na srce, naj goje medsebojno tovarištvo, napram strankam pa naj bodo uslužni do skrajnih meja. — V dvomljivih slučajih je bolje, da ustrežeš stranki, nego da se držiš gesla »in dubio pro aerario«.

K vseobčemu dobremu razpoloženju je mnogo prispeval oktet »Glasbene Matice«, ki je neumorno prepeval krasne, večinoma narodne popevke. V zgodnji jutranji uri je bilo to pomembno slavje v splošno dobrem razpoloženju zaključeno.

Želimo le, da se gospod finančni direktor dr. Josip Povalej na svojem novem mestu v Ljubljani kar najbolje počuti ter ne pozabi Maribora in mariborske oblasti. Upamo pa tudi, da bodo merodajni krogi uvideli, da se je zgodila z ukinitvijo finančne okrajne direkcije v Mariboru, ki je obstojala nad 100 let, velika napaka ter da bo prav kmalu vzpostavljena za mariborsko oblast posebna finančna direkcija. Takrat pa, naj se povrne gospod direktor dr. Povalej zopet v Maribor, kjer bo z iskrami simpatijami sprejet, katere ga spremljajo ob njegovem odhodu v Ljubljano!

Demokratski sešatek

se vrši drevi ob 20. uri v dvorani hotela pri »Zamorcu«, kjer poročajo dr. Reisman, obč. svetnik Tumpelj in narodni poslanec dr. Pivko o državnem proračunu, mestnem proračunu in političnem položaju. Vabljeni vsi somišljeniki iz mesta. —

Umrl je

nenadoma po težki bolezni g. Lojze Domicelj, industrialec in veleposelstnik. Pogreb bo v soboto ob pol 16. uri na mestnem pokopališču na Pobrežju. Pokojnemu večni mir, rodbini pa iskreno sožalje. —

Premeščanje na pošti.

Naslednji uradniki oz. uradnice so premeščeni v območju mariborske oblasti: Marija Rabičeva iz Konjic v Celje, Jože Pavlin iz Maribora v Podčetrtek, Kristina Mirtičeva iz Ruš na mariborsko glavno pošto. Nastavljena je na mariborski glavni pošti Marija Kokočeva. —

Proračuni o dohodkih in stroških

za leto 1929 in sicer mestnega zaklada, gradbenega zaklada, mestnih podjetij ter tujih v upravi mestne občine se nahajajočih zakladov so sestavljeni in bodo razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu 14 dni in sicer od 4. do 18. januarja javno občanom na vpogled. —

Protestni shod železničarjev.

Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev v Mariboru sklicuje za petek, 4. t. m. ob 19. (7.) v prostorih Narodnega doma protestni shod z dnevnim redom: Energičen protest proti zapostavljanju železničarskih interesov od strani vseh merodajnih oblasti in funkcionarjev. Železničarji brez razlike kategorij, pridite vsi! —

Nevarnost redukcije uradnih dni

na mariborskem sodišču je, kakor smo že včeraj poročali, sedaj odstranjena, ker je sodišče že preskrbljeno s potrebnimi količinami premoga. Nakazal pa premog ni mariborski oblastni odbor, kakor smo včeraj pomotoma poročali, temveč sodna uprava sama. —

Snežni plug,

vprežen v poletni škropilni avto, je imel včeraj »polne roke« dela. Vršil je čudovito uspešno delo; kajti z vsako potezo je porinil na stran tako množino snega, da bi par krepih delavcev komaj utegnili izvršiti tekom par ur isto delo. —

Ljudska univerza v Mariboru.

V središče veselja in smeha nas popelje humoristično predavanje dr. Alfreda Möllerja, po vsej srednji Evropi znanega duhovitega mojstra vseh ljubkih boginj rado in smeha. Kdor hoče vse zemeljske skrbi pozabiti v tolažilnem smehu, naj obišče njegovo prireditelstvo »Humor in komika« v petek, 4. jan. ob 8. zvečer. Prosimo vse prijatelje »Ljudske univerze«, da si preskrbijo vstopnice radi velikega povpraševanja že v predprodaji. —

Koncert Vietinghoffa in klavirsko vprašanje.

Splošno je znano, da v Mariboru nimamo primerno dobrega klavirja ter je to pereče vprašanje že dolgo na dnevnem redu. Naša domača klavirska tverka Jos. Brandl je to nelahko vprašanje rešila na ta način, da je izdelala nalašč za koncerte popolnoma nov, velik in odlični klavir, ki bo pod mojstrsko roko barona Vietinghoffa prestal svoj ognjeni krst. Solidnost tverke Brandl in izredna pažna, ki jo je posvečala temu prvemu izrazito koncertnemu klavirju dajeta najboljšo nade, da bo instrument v vsakem oziru zadovoljil. Vietinghoff prične točno ob 20. uri. Dvorana bo zadostno zakurjena. Večerna blagajna bo odprta od 19. ure naprej, do 18. ure pa se dobe vstopnice v predprodaji na običajnih mestih. —

Žrtev poledice.

Katica Velejeva, 21letna posestniška hči iz Orehove vasi, je tako nesrečno padla, da si je zelo nevarno poškodovala hrbtenico. Rešilni oddelek iz Maribora jo je prepeljal v bolnico. —

Ruski velfilm

»Rdeča plesalka iz Moskve« ni danes, temveč šele jutri, v petek, 4. t. m. v kinu »Union«. —

Pobreški lovci

prirede dne 5. jan. pri Balonu svoj vsakoletni venček s srečolovom (zajci in nagačene živali). Igrala bo izvrstna godba na lok do jutra. Za ljubitelje divjačine bo skrbela izvrstna kuhinja. Za vrnitev domov avto na razpolago. Vstopnina le 5 Din. Pričakujemo k neprisljani domači zabavi mnogo lovcev in prijateljev lovcev. —

Esperantsko društvo v Mariboru

vabi vse prijatelje esperantskega gibanja k predavanju, ki se bo vršilo drevi, dne 3. januarja v veliki dvorani posloja Zadrugne gospodarske banke v Mariboru. Predavala bosta g. d. s. sv. dr. Vladimir Travnar o ideji esperantizma in dr. Winterhalter o esperantu kot jeziku. Začetek ob 20. uri. —

Petek, 4. januarja. Premijera! Ruski velfilm!

Dolores Del Rio

Omanljiva in nepozabna Katjuša iz filma »Vstajenje« v novem sijaju kot

Rdeča plesalka iz Moskve

Drama iz prvih dni ruske revolucije. — Film, ki si na mah osvoji srce!

Telefon 329.

KINO UNION.

Udruženje rezervnih oficirja i ratnika, priredi dne 26. januarja v Gambrinovi dvorani v korist vdovam in sirotam svojih članov plesni venček. —

Udruženja rezervnih oficirja i ratnika, podobor Maribor.

Občni zbor se bo vršil 20. januarja ob 10. uri pri »Zamorcu«. Predsednik. —

Pri pomanjkanju teka,

slabem želodcu, težki prebavi, zaprtju, in pri kožnih boleznih deluje naravna Franc-Jozefova voda jako uspešno. Že stari zdravniki so vedeli, da je Franc-Jozefova voda dobro sredstvo za čiščenje. Dobiva se v vseh lekarnah. —

Podmorski predor

IZ LONDONA V PARIZ V TREH URAH. — 40 km POD MORJEM. — NAJ-MOČNEJŠE LOKOMOTIVE.

Grandiozni načrti moderne tehnike se vrstijo in eden je smeješi od drugega. Nedavno se je razpravljalo o načrtu umetnih oceanskih otkov, da bi imeli preoceanski letalci zavetišča in pristajališča, bilo je več poskusov z raketnimi avtomobili in letali, najnovejši je pa načrt predora, ki bi bil izveden pod morskim dnem na daljavo 40 kilometrov.

Podmorski predor je bil nameravan pri Gibraltarju, sedanemu pa je namen najkrajša zveza med Parizom in Londonom, izveden bi bil pa pod kanalom la Manche. Zamišljena je širokotirna železnica, ki bi pod morjem vezala obe prestolnice. Vožnja po tej progi bi ob hitrosti 145 km na uro trajala 2 uri in 45 minut.

Za izvedbo tega načrta bi bil potreben ogromen kapital od 190 milijonov angleških funtov ali naših 50 dinarskih milijard. Težave niso samo glede nabave teh ogromnih denarnih sredstev, temveč tudi glede strojev za podmorsko železnico. Oče ideje, angleški tehnik Scott predvideva namreč stroje, ki bi prevozili na uro dobrih 190 km ter vlekli težo velikih vagonov in še tovrstno od 550 ton. Moč takega stroja bi znašala 6000 konjskih sil. Glede takih strojev si mnogi tehniki belijo glave.

Vlaki bi odhajali od novega londonskega kolodvora v westminsterskem de-

lu ter bi šli preko Temze po posebnem mostu. Potem bi šlo v ravni črti do Monk Hortona, ki leži 18 km oddaljen od obale med Dowerom in Folkestoni. Tu bi se spustil vlak v tunel ter po njem polagoma pod morje. Prav pod morskim dnem bi bila dolžina predora 38 km, na francoski strani pa pod kopnem 16 km — torej vsega skupaj pod morskim dnem in pod suho zemljo okrog 70 km.

Ko bi prišel iz predora, bi vlak na francoski strani prevozil Boulgno, Amiens, presegal bi Oisu po ogromnem viaduktu ter bi prispel v Pariz na poseben kolodvor. Proga bi bila popolnoma ravna brez vsakega ovinka, ki povzroča znižanje hitrosti. Po dvotirni progi bi ob sedemnajsturni službi od obeh kolodvorov odhajali vlaki vsakih 45 minut. Tako bi bilo med Parizom in Londonom dnevno 44 vlakov, ki bi prevozili na dan okrog 260.000, na leto pa nad 8 milijonov potnikov.

Stroški bi se delili takole: za angleški del proge 58, za francoski 100, za sam predor pod morjem okroglo 30 milijonov angleških funtov, torej skupaj okroglo 190 milijonov funtov. Od voznine pri povprečni zasedbi vlakov bi bilo letno 35 milijonov angleških funtov dohodkov, stroški bi znašali okrog 23 milijonov in bi se tako lep dobiček uporabljal za amortizacijo.

Štiri leta na kolesu

Nedavno sta prispela v London sportnika-biciklista, ki sta na dvokolesih prepotovala že precejšen del sveta. Svetovna potnika sta odpotovala iz Rima že leta 1924. Eden izmed njih je Italijan, drugi pa Čeh. Po vožnjah v Palestini, Siriji, Perziji, Indiji, Sijamu, Tibetu, Kitajski, Sibiriji in Rusiji sta sedaj prispela na Angleško. Doslej sta zbrala že šest zvez kov dragocenih avtogramov, za katere jima je maharadža od Patjale ponujal ogromno vsoto denarja, a jih nista prodala. Med podpis se nahajajo tudi oni Mahatme Gandija, Ralindranatha Tagore, Dalai Lame, Čang Ki-Seka, Čang Co-Lina, kralja Kambodže, anamskega kralja, številnih princev in sultanov. Dijaka sta se temeljito seznanila z razmerami daljnega Vzhoda. Italijan je potoval vso pot v črni fašistovski srjaci, vendar ni imel nikjer razen v Rusiji neprilike. Oba pa priznavata, da komunizem ni odpravil niti zmanjšal tradicionalno slovanško gostoljubnost.

Nekega pondeljka sta dijaka obiskala indijskega voditelja Gaudija. Ta dan pa posveča Gandi molčečnosti in z nikomur ne spregovori besede. Sporazumevali so se s pisanjem. Gandi jima je napisal: »Ču dim se vajini vztrajnosti, dvomim pa v njeno razboritost.« Dijaka sta opazila, da je Gandi pisal angleščino z levico, da bi desnico očuval neutrujeno za službo domovini Indiji.

V vsej Indiji so mlada dijaka sprejemali z odprtimi rokami, močno nenaklonjena pa jima je bila Perzija. V Sijamu so ju sprejeli kraljevsko. Kralj dežele belih slonov jima je v kraj, kjer sta prestopila na tla njegove posesti, poslal pozdravno brzojavko. V mestu pa so jih sprejele oblasti kot kraljevske goste. V Bangkoku so jima rezervirali sobe v najboljšem hotelu. Navdušenje pa se je kaj kmalu ohladilo in na nasvet italijanskega konzula sta tajnostni svet takoj zapustila. Pretila jima je nevarnost, da ju ne zapro, ker so se oblasti domislile, da nista oficijelne osebnosti in pričele dvomiti v njuno čisto vest.

Užaljeni ženin

Neredko se pripeti, da užali mlada nevesta vede ali nevede svojega ženina. Pa to se zgodi in zopet pozabi na ta ali oni način. Včasih »povzame besedo« še samokres, če gre za kakega temperamentnejšega mladeniča. Samostan in podobne srednjeveške stvari niso več v modi že par desetletij. Zato je tem zanimivejši slučaj nekega angleškega lekarja, ki je umrl pretekli mesec, potem ko je živel 20 let v prostovolni samoti, zaprt v svojem stanovanju. Po te-

ga čudaka Edvina Johnsa so doznali v Londonu naslednje podrobnosti: Pred več kot 20 leti se je mož oziroma fant zaklel, da se nikdar ne oženi. Kot bogat meščan, član lekarnarske zbornice se je smrtno zaljubil ter se lahko v kratkem zaročil. Tik pred poroko pa je videl, kako se zaročenka ljubeznivo razgovarja z nekim znancom na ulici. Kmalu je ugotovil, da ga nevesta res vara. Zgubil je vso vero v žensko zvestobo in poštenost ter storil gornjo zaobljubo, da se odreka žene za vse večne čase. Zaklenil se je v svoje stanovanje, ki ga ni zapustil. Ker pa je bil zelo bogat, je storil meščanom mnogo dobrega s tem, da je neprestano poklanjal revežem i denar i zdravila iz svoje apoteke. Potrošil je tako domala vso svojo imovino. Njegovo zasebno življenje pa je ostalo tajna, ki je niso mogli odkriti niti sedaj ob njegovi smrti. Bog vedi, kaj je počel celih 20 let v svoji sobi. Ko je umrl čudaški Edwin Johns, je bil star 63 let.

Drugače je mislil.

Debelušasta dama vstopi v tramvaj. S silo svojega zavaljenega telesa se prerije do sedežev, ki so bili do zadnjega zasedeni. Nenadoma skoči pokonci neki gospod in dama, ki je prišla do sedeža, se prične zahvaljevati: »Najlepša vam hvala! Vendar je še nekaj finih galantnih gospodov v našem mestu!« — »Kaj? Fini galantni? Na tace ste se mi zavalila, vi nefina in negalantna debela Berta...« se odreže gospod, ki mu je Debeluška potlačila kurja očesa.

Židov pred smrtjo.

Stari Izak Veilchenduft je ležal na smrtni postelji. Sin mu je moral dati častno besedo, da se ne dotakne nikdar več igrane karte. Poslednje besede umirajočega pa so bile: »Imam sicer tvojo častno besedo, vendar pazi, da vzameš vsaj banko, če boš še kedaj kvartal!«

Kaj bi tisto!

Milika med plesom svojemu kavalirju: »Pol leta je že skoro, odkar so mi operirali vrat, pa se še vedno pozna brazgotina na vratu!«

Partner: »To ni nič, gospodična dražestna! Vaša prijateljica Ančka je bila že pred dvema letoma operirana na slepiču, pa se ji še danes pozna cela vrezina...!«

Malj oglaš.

V nekem nemškem listu smo našli naslednji oglaš: »Samostojni rokodelci išče... prenočišče pri samostojni dami. Ona dobi tudi prijetno zaposlenost.« Bog ve, koliko dam ga je prijelo za beženo do?

Belgijska kraljica o sodobnem ženstvu

Ameriški novinar M. C. Viereck je posejil belgijsko kraljico Elizabeto, ki mu je raztolmačila svoje originalno mnenje o nalogah ženske v sodobnosti.

— Nisem borbena feministka, — je dejala kraljica — ugotavljam pa, da je med žensko in moškimi občutna razlika. Moški in ženska se ne razlikujeta samo biološko, — moški ima tudi sile ustvarjanja, dočim ženska samo lahko tolmači ali izvršuje naročeno. So ženske, ki so se odlikovale kot igralka, slikarke in umetnice, malo pa jih je, ki bi se odlikovale v pesništvu, še manj pa onih, ki bi delovale na področju filozofije in čiste znanosti.

— Imeli smo tudi slučaje, da so žene prav spretno vršile vladarske posle, kar pa je pripisati predvsem posrečeni izbiri svojih svetovalcev. V tem pa imajo ženske boljše oko, sigurnejši čut. Katarina Ruska in Elizabeta Angleška, sta bili veliki vladarici. Hvalo za uspehe pa sta dolžni le ženski intuiciji — orijentaciji v kritičnih in odločilnih trenutkih.

Glede sodelovanja žensk v javnem življenju in njih uspehov v preprečevanju vojn, je kraljica izjavila, da bodo vojne prenehale popolnoma, kadar bo zavladal med moškimi dober, miroljuben duh. Večina vojn ima vzroke v nespornostih in grabežljivosti, ki ne bo popustila še dolgo dobo. Krvoločni instinkti in bojaželjne tendence bodo gospodarili še najmanj v dveh ali treh generacijah. Vzgoja družbe je torej ravno tako zvišana naloga in dolžnost, kakor vzgoja posameznika. Žena torej lahko krepkeje upliva in koristi v rodbini kakor pa v volilnih uradih.

Vzgoja otrok seveda ni samo zadeva matere, ne sme pa se je popolnoma prepušiti moškimi. Z otroki je treba ravnati kot z ljudmi in jih navaditi človekoljubnosti.

Ob zaključku avdijence, je novinar zaprosil kraljico za njeno sliko v svečani kraljevski uniformi. Kraljica pa je prošnjo ljubeznivo zavrnila:

— Naš dvor nima velikih tradicij in ne pozna sijaja. Torej vam s sliko, kakršne želite, ne morem vstreči, ker je ni mam. Nikdar nisem imela posebnih oblek za ceremonije in svečanosti. Kraljevska krona pa itak nima vrednosti, ako preneha biti simbol skromnosti in dolžnosti.

Rajni kralj pozvan pred sodnike

Hanoveranska vlada je v službenem listu pozvala kralja Ernesta Avgusta, ki je v Gospodu zaspal že leta 1851, da se 20. februarja 1929 zgleda na sodišču, kjer mora dokazati posestniško pravico na neko parcelo, katero bo sicer izgubil na korist vlade. Posestvo je kupil kralj Avgust že leta 1840, a ga je skrbno čuval radi stavbe, ki je bila iz arhitektonskih razlogov visoko cenjena. Kasneje je v palači uredil muzej umetne obrti. Sedaj pa je država določila stavbo v druge name ne, radi česar je zaslisanje lastnika tudi potrebno. Moral bi torej dati odgovor bivši kralj, ki je umrl že pred 77. leti.

Skandal na univerzi

Na univerzi v Rigi je za časa izpita prišlo do vnekega škandal. Docent Putnin je izpraševal medicina Tharona, ki je že četrtič padel na izpitu. Tudi tokrat mu je docent stavil zavito vprašanje, na katero Tharon ni mogel odgovoriti. Putnin se mu je ironično nasmejal, v tem pa ga je student zgrabil in oklofotal. Posredovala je policija in dijaka aretirala. Razlog incidenta je baje docentova zaročenka, katero je Tharon poročil.

40.000 milijonarjev.

Amerika, anj bogatejša dežela sveta, je med in po svetovni vojni pridobila ogromna bogastva. Leta 1914 je bilo v Ameriki 7000 milijonarjev, dočim je do danes število naraslo na 40.000. Ogromen porast ameriškega kapitala pripisujejo finančniki predvsem ugodnim borznim spekulacijam.

Sport

SANKAŠKA TEKMA NA POHORJU.

Na Pohorju je zapadlo nad pol metra svežega snega pršiča, ki ni ugoden samo za smuko, temveč daje tudi izboren saninec. Sankaška tekma, ki je bila ardi nenaklonjenosti decemberskega neba že ogrožena, se bo torej brez nadaljnega vršila. Za sankake je na progi celo preveč snega. SPD v Rušah je pridno na delu in bo teren očistila do nedelje, tako da bo potek zanimivega tekmovanja popolnoma nemoten. Prireditelj je že prejel prve prijave in je računati na zadovoljiv obisk, ki se z vsakim letom stopnjuje, zlasti v tako ugodnih snežnih prilikah, ki bodo prvič omogočile, da se bo tekmovanje nadaljevalo prav do Ruš. V Rušah pa se bo vršila svečana razdelitev daril in diplom. Za varnost bodo skrbeli ob progi sanitetni oddelki. Za vse je temeljito poskrbljeno, tako da ne bo povoda za nikake pritožbe.

Pravico tekmovanja imajo vsi sportniki. Tekmovalo se bo: gospodje v dvoje, mešane dvojice, gospodje posamič in dame posamič. Start na Ruški koči — cilj Ruše. Prijave za Ruše in okolico sprejema g. dr. Gorišek, za Maribor pa tvrdki Sport-Roglič in Igo Baloh v Vetrinjski ulici. Prijavnina znaša Din 10.— za osebo.

Vremensko poročilo.

RUŠE, 3. jan. (tel.) Snežne prilike na vsem Pohorju so izredno ugodne. Smuka prvovrstna in saninec zelo ugoden. Proga za sankško tekmo bo do nedelje do dobra zvožena in vporabna na dolžini 8 km, t. j. od Ruške kočje prav do Gasilskega doma v Rušah. Temperatura —3° in —5°. Do nedelje ni računati z vremenskimi izpremembami, kvečjemu s hujšim mrazom, ki bo vse-kakor koristen.

Jugoslov. plavalna zveza

je imela preteklo nedeljo svoj letošnji občni zbor v Beogradu. Zastopanih je bilo 20 klubov iz vse države. Za novega predsednika zveze je bil izvoljen inž. Miloš Radojlovič, v odboru pa je tudi Ljubljčan inž. Miloš Ribač. V preteklem letu je bilo v zvezi 35 klubov, ki so imeli 1037 verificiranih plavčev. Največ posla je imel občni zbor z reševanjem številnih predlogov za spremembo pravil, ki so jih predložile splitska, dubrovniška in beogradska podzveza. Dubrovnik je stavil nič manj kot 50 predlogov! Deloma so bili sprejeti, deloma odklonjeni. Predlog zagrebske podzveze, da se bo vršilo državno prvenstveno tekmovanje za l. 1929. v bazenu SK Ilirije v Ljubljani, je bil soglasno sprejet. Termin za prvenstvo je 9., 10. in 11. avgust. — Službeno glasilo zveze bo tudi v bodoče beogradski »Sportisti«.

Nogometno prvenstvo sveta.

Po poročilu dunajskih listov se bodo prve nogometne tekme za prvenstvo sveta odigrale l. 1930. v Budimpešti. Vodeča madjarska kluba Ferencvaroš in Hungaria se že pripravljata, da povečata svoj igrišči, ki bosta mogli sprejeti 75.000 oz. 50.000 gledalcev. Tekmovanje v Pešti bi bilo tudi za naše nogometaše radi ugodne bližine prav prijetno.

Argentinci prihajajo.

Argentinsko nogometno moštvo Masila Sportivo Barracas se je vkrcalo v Buenos Aires na daljšo turnejo po Evropi. Sklenjene imajo že tekme v Lizboni, Barceloni, Genui, Turinu, Rimu, Bologni, potem v Nemčiji, Franciji, Nizozemski in Avstriji.

Nogavice vzrok samomora

Iz Tokija poročajo, da je mlada Japonka Hukudo Kavado izvršila samomor, ker ni umela krpati svojemu možu nogavic. Vestna in skrbna žena je v poslovilnem pismu navedla, da nima življenja za ženo, ki ni sposobna zadovoljiti najelementarnejšim pogojem rodbinskega življenja, nobene vrednosti. Zakonska sreča je vladala v rodbini, dokler so bile — mozeve nogavice cele. Ko pa ji je mož očital, da mora oblačiti raztrgane nogavice, si je žena končala življenje.

Teple Thurston:

Sovražnikova žena

DRUGI DEL.

»Izredno ste previdni,« je dejal Stephen smehljaje.

»Imel sem dovolj prilike, naučiti se previdnosti, za vrage!« je odvrnil oficir. »Saj ni kota, kjer se ne bi skrivali ti lopovi ter čakali na priložnost, da poženejo človeku krogle v glavo. Na odprto polje pa ne pridejo.«

Vse je bilo še vedno komično. Vsaj Stephen se je tako zdelo. Skušal si je predstavljati, kaj bi rekli tam v Londonu, če bi ga videli v tem položaju, ali kaj bi on rekel, če bi mu bil pred tremi dnevi kak tujec vdrl v hišo. Ko je oficir govoril o svojih nasprotnikih, da jih ni spraviti na bojno polje, je moral Stephen pripomniti, da ni bojazljivost, če se posamezniki skrivajo pred tolikimi oboroženci.

»Mnogo govorite ves čas,« je menil nato mladi mož.

»V resnici sem pa redkobeseden,« je odvrnil Stephen. »Ali vse to me zelo zanima.«

Tako, tako — zanima. Mene pa zanima, kedar bom prišel danes v posteljo. Kam vodijo ta vrata?»

Stephen se je spomnil na klet.

Pri luči električne žepne svetilke so šli navzdol po stopnicah. Daleč pa niso prišli. Tla so bila pod vodo. Oficir je svetil naokrog, a ni odkril ničesar. V vodi je plavala podgana.

Vrnili so se v vežo.

Tu je šele šnila Stephenu misel v glavo, kaj bo, če bo oficir zahteval vstop v Janino sobo. Izjava: »To je spalnica moje soproge« bi popolnoma zadostovala za častnike, kakršne je poznal v Londonu, ali tu?

Ko so šli skozi vežo, si je Stephen lahko ogledal ujetnika. Niegov obraz, njegova postava, obleka, vse je razodevalo skrajno izmučenost. Strmel je topo in brezupno pred se. Ko je zagledal duhovnika, se je lahko zganil in za hip se mu

je razjasnil obraz kakor v pozdrav možu, ki mu je gotovo že večkrat pomagal, a mu sedaj ne more več. Oče Hanrahan je hotel k njemu, oficir ga je pa zgrabil za roko.

»Tu ostanete!« je rekel ostro. »Nobene razloga ni za razgovor z njim, dokler tega službeno ne odredim.«

»Službeno? Kaj mislite s tem?«

»Boste že zvedeli. Ne bo treba dolgo čakati.«

Po teh besedah mladega oficirja so se napotili po stopnicah navzgor.

Tedaj je začel Stephen dvomiti, da bi bila Janina spalnica za mladega moža nepristopno svetišče. Bolj ko je dvomil, bolj mu je prihajal v spomin čuden ropot v Janini sobi. Kaj bi bilo, če bi bil Madden skrit in najden v tej dobi, v katero ga je na obupnem begu zvalila luč? Njej ne bi ničesar storili, ničesar ji ne morejo storiti. Zapor? Neumnost! Ali — obsedeno stanje? Kdor begunca podpira in skriva, pride pred preki sod, lahko ga ustrelijo.

»Kaj boste storili z mladim človekom tam spodaj?« je vprašal.

Oficir se je urno obrnil ter ga srepol pogledal.

»No, kaj mislite?« je zaklical.

»Ne vem.«

»Kaj bi Vi napravili z zavratnim morilcem, če bi hladnokrvno ustrelil tri Vaše tovariše?«

»Ali hočete s tem reči, da bo ustreljen?«

»Vašega govorenja mi je že več kot preveč,« je dejal oficir. »Samo to Vam še lahko priporočam, da brzdate svoj jezik. Način Vašega govorenja mi nikakor ni prav in prav lahko bi se Vam zgodilo, da Vas dam kot sumljivca pod stražo. Zdi se mi, da ste nevaren kantonist.«

»Ali Vam ime Stephen Carroll ničesar ne pove?« je vprašal oče Hanrahan.

»Prav ničesar.«

»To pa jako obžalujem.«

»Hvala, Vašega sočutja ne potrebujem. Zapomnite si to! Vse skupaj Vas lahko zaprem kot bandite. Imamo proketo slab utis od vsega, kar sem tu videl, po-

vrh pa še utemeljen sum, da se skriva Madden tu v tej hiši. Če najdem najmanj še sled, da ste ga skušali tu skriti, bo vam vsem prekleto neprijetno. Kje je soba, kjer je prejel gorela luč?«

Stali so v neki predsobi, od koder so na vse strani vodila vrata.

»Katera vrata so to? Hočem ugotoviti, zakaj je luč tako naenkrat ugasnila!«

»Saj sem že povedal, da je moja žena v postelji čitala. Najbrž je ugasnila luč v trenutku, ko je hotela zaspati.«

»Katera vrata?«

»Ta tu.«

»Izvolite potrkati ter naznaniti svoji soprogi, da bomo sobo preiskali.«

Izgledalo je, da je oče Hanrahan položaju prejel kos kot pa Stephen.

»Kake dame vendar ne morete tako pozno v noči zbuditi!« je dejal. Glasilo se je prepričevalneje, nego si je Stephen predstavljal.

Duhovnik je nadaljeval: »Saj je vendar jasno, da bi bila že davno alarmirala hišo, če bi bila slišala kaj sumljivega.«

Oficir se za take ugovore ni zmenil.

»Trkajte, prosim!« je dejal.

V polmraku so stali ter strmeli drug v drugega. Svetilka na stropu je vedno slabše gorela. Spodaj je tudi vojak, kije ves čas zbadal ujetnika z različnimi opazkami, utihnil. Vsa hiša je bila v molku. Samo Stephen je slišal v svojem spominu čudno živo prejšnje ropotanje. Stal je ter ni vedel, kaj naj reče ali stori. Oficir je sam stopil k vratom in potrkal.

»Kaj pa je?« se je začel od znotraj Janin glas.

»Tu kapetan Barrow od Staffordshire polka. Zelo obžalujem motenje, moram pa priti v sobo, da jo preiščem.«

Iz gotove obzirnosti je še malo počakal, potem je pa odprl vrata in vstopil.

Soba je bila popolnoma temna. Kapetan Barrow je obstal pri vratih ter s svojo žepno svetilko svetil v sobo. Drugi so čakali zunaj. Drug poleg drugega so stali ter napeto poslušali.

Stephen se je zaman trudil, da bi se uživel v položaj. Končno je le spoznal,

da gre tu za življenje in smrt. Vsa maskerada, ki je tako komično učinkovala, je naenkrat izginila. Mladi gospod, kapetan Barrow od tega in tega polka ni bil več komičen. Ni se dalo razumeti, kako bi se zamoglo mladega ujetega Irca hladnokrvno usmrtiti, bilo je pa to vendarle možno in verjetno. To, kar je poprej oficir dejal očetu Hanrahanu, se ni dalo drugače razumeti.

Pri medli luči je strmel očetu Hanrahanu v lice. To lice je bilo pa popolnoma zastrto in neprodorno. Samo nekaj se je videlo na njem: da posluša z vsem svojim bistvom. Stephen je pogledal tudi vojaka. Tudi ta je poslušal, ali brez posebne vneme. Vse je bilo tiho.

To je trajalo samo nekaj sekund, doždevalo se je pa neskončno.

Potem se je začel oficirjev glas:

»Ali ni tu nobene luči? Ali nimate nobene svetilke?«

Zopet molk — predno je Jana odgovorila. Stephen se je vprašal, če so tudi drugi ta molk tako močno občutili, kakor ga je občutil sam. Slišal je iz tega molka vse mogoče, kar ni zamoglo pomirjevalno uplaviti. On, ki jo je poznal, je vedel, koliko prisotnosti duha ima. Še nikdar se ni zgodilo, da bi jo bilo nekaj zunanega spravilo iz ravnotežja. Oče Hanrahan je imel prav: To res ni bil kraj za njo. V zmedbi drugih je bila tudi ta misel, da se bo z Jano ob prvi priliki vrnil nazaj v Anglijo.

In potem je slišal, kako je iz teme odgovorila. Samo za trenutek se je obotavljala z odgovorom in že se mu je zdelo, da nekaj ni v redu. Pogledal je očeta Hanrahana ter videl, da se tudi ta čudi odlašanju. Samo vojaštvo ni imelo za take malenkosti razumevanja.

»Če Vam žepna svetilka ne zadostuje, je dejala Jana, je na moji toaletni mizi nekaj sveč in tudi tu pri postelji jih je par. Če greste ven, vstanem in jih prižgem. Če pa Vam predpisi tega ne dopustijo, boste pa imeli mogoče srečo in našli kake vžigalice.«

(Dalle orthodonec)

Mali oglaš, ki vključuje posredovanje in posredovanje namenov obdobja: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zemlje, doplačevanje in oglaš, ki vključuje posredovanje namenov obdobja: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 10.—

Gospa,

38 let stara, gre got gospodinja k boljše osebi. Ponudbe na upravo lista pod »Skrbna in varčna.« 7

Občinskega slugo

z mesečno plačo Din 500.— sprejme občina Ruše takoj. Podrobnosti pri občinskem uradu. 8

Hišo,

eventuelno hotel ali gostilno v Mariboru kupim. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Kupim hišo.« 2523

Popravilo snežnih čevljev in galoš

z najnovejšimi »Rudol« preparatmi po nizki ceni sprejema Rudolf Monjac, Jurčičeva 9. 2367

Važno za vse!

Popravila šivalnih in pisalnih strojev, gramofonov, otroških vozičkov, koles in motorjev. Emajliranje in poniklovanje. Shramba koles in motorjev čez zimo. Vse to izvršuje najkulantnejše in po brezkonkurenčnih cenah meh. delavnica in trgovina dvokoles, pisalnih in šivalnih strojev, Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14.

Mehlovano sobo

v sredini mesta oddam gospodu ali gospodični. Naslov pove uprava lista.

Bučno olje,

sveže in prvovrstno ponudi J. Hochmüller, tovarna bučnega olja, Maribor, Pod mostom 7. 2365

Sobo-in črkoslikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Iger-jev sin, urar in juvelir, Maribor, Gosposka ulica 15. X

Samo Din 26—28 plačate

za podplatanje ženskih čevljev in Din 2—38 za podplatanje moških čevljev. Tudi vse čevlje z gumijastimi podplati in snežne čevlje sprejema v popravilo po najnižjih cenah »Brzopodplata«, Tattenbachova ulica 14. 2232

Električne inštalacije

popravlja, svetilke, likalnice, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčnih cenah pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. XX.

Velika izbira sukna

za moške in ženske plašče od Din 50 — naprej pri I. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17. XX

Orehe

proda J. Hochmüller, tovarna bučnega olja, Maribor, Pod mostom št. 7. (Južna stran Drave). 2366

Za dom, šolo in pisarno

knjige, moderna literatura, modni listi, vse šolske in pisarniške potreščine dobite najcenejše pri

Tiskovni zadrugi, Aleksandr. 13

Akademski venček

Izdaja: Konzorcij »Lutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik Stanko Detelav Maribor

priredi »Društvo jugoslovanskih akademikov v Mariboru« dne 5. januarja v vseh prostorih Kazine.

Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

Lojz Domicelj
Industrijalec in posestnik

nas je danes zjutraj po kratki bolezni nenadoma ostavil.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v soboto, dne 5. januarja 1929 ob pol 16. uri iz kapelice Mestnega pokopališča v Pobrežju v rodbinsko grobnico.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 7. t. m. ob 7. uri v stolni cerkvi in ob pol 9. uri v župni cerkvi sv. Marije v Mariboru.

MARIBOR, dne 2. januarja 1929.

Žalujoča soproga Lojzka Domicelj z otroci Branko, Savo in Zlato ter vsi ostali sorodniki. 6

Brez posebnega obvestila

Mestni pogrebni zavod v Mariboru.